

بررسی رابطه بین قابلیت مقایسه صورت های مالی و نگهداشت وجه نقد در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران

حامد خانمحمدی محمد^۱، مجید مرادی^{۲*}، محمد خدایی^۳

۱- مدرس گروه حسابداری موسسه آموزش عالی ناصر خسرو، ساوه، ایران

۲- (نویسنده مسئول) عضو هیات علمی گروه حسابداری موسسه آموزش عالی ناصر خسرو، ساوه، ایران

۳- دانشجوی کارشناسی ارشد رشته حسابداری موسسه آموزش عالی ناصر خسرو، ساوه

چکیده

مطالعات اخیر درباره قابلیت مقایسه نشان می دهد که قابلیت مقایسه گزارش مالی یک بنگاه می تواند هزینه های کاربران برای اکتساب و پردازش را کاهش بدهد و کیفیت اطلاعات مالی را افزایش بدهد. هدف تحقیق حاضر بررسی رابطه بین قابلیت مقایسه صورت های مالی و نگهداشت وجه نقد در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران می باشد. جامعه آماری این تحقیق شامل کلیه شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران می باشد. برای انتخاب نمونه از روش حذف سیستماتیک استفاده شده است. در نهایت با توجه محدودیت های اعمال شده تعداد ۱۴۷ شرکت در طی سال های ۱۳۹۰-۱۳۹۵ انتخاب گردید. نتایج حاصل از تجزیه و تحلیل آماری نشان می دهد که؛ قابلیت مقایسه صورت های مالی بر نگهداشت وجه نقد شرکت تاثیر می گذارد. **واژگان کلیدی:** قابلیت مقایسه صورت های مالی، نگهداشت وجه نقد، حاکمیت شرکتی، کیفیت گزارشگری مالی، محدودیت مالی.

مقدمه

یکی از رویدادهای بسیار مهمی که در سال های اخیر در جامعه حسابداری کشور به وقوع پیوست، تدوین استانداردهای حسابداری ایران بر مبنای استانداردهای بین المللی حسابداری و الزام به رعایت آن در تهیه صورت های مالی بود. از آنجا که این استانداردها شامل تغییراتی در برخی از روش ها و رویه های مورد استفاده نسبت به سال های قبل از الزام به رعایت استانداردها بود، این احتمال همواره وجود داشت که قابلیت مقایسه صورت های مالی زیر سوال رود. به این ترتیب در این مقاله قابلیت مقایسه صورت های مالی، مورد بررسی قرار می گیرد.

تصمیم گیری بهینه برای سرمایه گذاری در واحدهای تجاری و به بیان بهتر تخصیص صحیح منابع کمیاب در جامعه مستلزم وجود اطلاعات مالی شفاف و قابل مقایسه است. فقدان اطلاعات یا وجود اطلاعات گمراه کننده باعث تصمیم گیری های اقتصادی نامطلوب و در نتیجه اتلاف منابع اقتصادی، تخریب بازارهای سرمایه و در نهایت عقب ماندگی و فقر اقتصادی و کاهش رفاه عمومی می شود. یکی از پیش شرط های بنیادی برای جلب اطمینان سرمایه گذاران و اعتباردهندگان در جهت فعالیت های سازنده اقتصادی و سرانجام بالندگی اقتصادی، تهیه و ارائه اطلاعاتی است که در انجام تصمیم گیری های مالی، اقتصادی و تجاری سودمند واقع شود. چنین اطلاعاتی ضمن فراهم آوردن زمینه فعالیت کار و اثربخشی بازارهای سرمایه موجب کمک به دولت در سیاست گذاری ها و برنامه ریزی ها در امور اقتصادی و اداره عملیات واحدهای تجاری می شود. هم اکنون در کشورهای پیشرفته، صورت های مالی به عنوان مهمترین منبع اطلاعاتی برای انعکاس نتایج عملکرد و وضعیت مالی و جریان های نقدی واحدهای تجاری شناخته شده است و به همین دلیل مبنای تهیه صورت های مالی از اهمیت بسیار بالایی برخوردار می باشد. مبنای تهیه صورت های مالی که به استاندارد حسابداری معروف می باشد باید از چنان ویژگی برخوردار باشد که به عنوان یک مبنای رسمی و یکنواخت برای تهیه صورت های موجب سازگاری در روش ها و رویه های حسابداری شود و در نهایت قابلیت مقایسه صورت های مالی را فراهم کند. یکی از صورت های مالی مهم جهت مقایسه، صورت جریان وجه نقد می باشد که از اهمیت بالایی برای سرمایه گذاران برای تصمیم گیری برخوردار است.

بیان مساله

بر اساس چارچوب مفهومی مشترک هیئت استانداردهای حسابداری مالی و هیئت استانداردهای بین المللی، قابلیت مقایسه اینگونه تعریف می شود؛ ویژگی کیفی اطلاعات است که استفاده کنندگان را قادر به شناسایی شباهت ها و تفاوت های بین دو مجموعه از پدیده های اقتصادی می کند. اهمیت قابلیت مقایسه صورت های مالی تا آن جاست که در بیانیه مفهومی شماره ۸ هیئت استانداردهای حسابداری مالی، یکی از مهم ترین دلایل نیاز به استانداردهای گزارشگری مالی، افزایش قابلیت مقایسه اطلاعات، عنوان شده است و در مفاهیم نظری گزارشگری مالی ایران نیز بیان شده است که اگر اطلاعات مربوط و قابل اتکا باشد، مفید بودن آن در صورت قابل مقایسه بودن و قابل فهم نبودن دچار محدودیت خواهد بود (کیا و صفری گرایی، ۱۳۹۶). اطلاعات حسابداری قابل مقایسه، هزینه جمع آوری و پردازش اطلاعات را برای سرمایه گذاران و نهادهای قانونی کاهش داده و آنان را قادر می سازد تا با مقایسه اطلاعات صورت های مالی، دستکاری ارقام حسابداری توسط مدیران را بهتر شناسایی کنند (انگلیبرگ و همکاران، ۲۰۱۶).

مطالعات اخیر درباره قابلیت مقایسه نشان می دهد که قابلیت مقایسه گزارش مالی یک بنگاه می تواند هزینه های کاربران برای اکتساب و پردازش را کاهش بدهد و کیفیت اطلاعات مالی را افزایش بدهد (دی فرانکو و همکاران، ۲۰۱۱؛ دی فوند و همکاران، ۲۰۱۱؛ بارت و همکاران، ۲۰۱۲؛ کیم و همکاران، ۲۰۱۳؛ چن و همکاران، ۲۰۱۴). برای مثال کیم و همکاران (۲۰۱۳)، معتقدند که صورت های مالی قابل مقایسه، امکان شناسایی و ارزیابی عملکرد بنگاه را برای سرمایه گذاران ساده تر می کند، زیرا آن ها در هنگام مقایسه عملکرد یک بنگاه با عملکرد همتایان آن به اصلاحات و محاسبات ارزیابی کمتر با ارقام حسابداری نیاز پیدا می کنند. دی فرانکو و همکاران (۲۰۱۱)، معتقدند که قابلیت مقایسه به انتقال اطلاعات در میان بنگاه های مشابه کمک می کند به طوری که سرمایه گذاران نتایج مشخص تری درباره شباهت ها و تفاوت های اقتصادی بنگاه ها به دست می آورند. از طرفی؛ وجه نقد از منابع مهم و حیاتی هر واحد اقتصادی است. در اتخاذ بسیاری از تصمیمات مالی، جریان های نقدی نقشی محوری دارند. همچنین اطلاعات تاریخی مربوط به جریان وجوه نقد می تواند برای کنترل میزان دقت ارزیابی های گذشته مفید واقع شده و رابطه بین فعالیت های واحد تجاری و دریافت ها و پرداخت های آتی آن را نشان دهد. شرکت ها درصد معینی از دارایی های خود را بصورت نقدی نگهداری می کنند. علاوه بر این، تعداد زیادی از شرکت ها سطح دارایی های نقدی خود را افزایش داده اند. لذا این پژوهش در نظر دارد تا به این پرسش پاسخ دهد که آیا بین قابلیت مقایسه صورت های مالی و نگهداشت وجه نقد ارتباط معناداری وجود دارد یا خیر؟.

اهمیت و ضرورت تحقیق

قابلیت مقایسه، یکی از ویژگی های کیفی منحصر به فرد اطلاعات مالی است که مفید بودن آن را افزایش می دهد. برخلاف مفهوم قابلیت اتکا که تمرکز بر روی پیش بینی یا تأییدپذیری اطلاعات مالی است، قابلیت مقایسه این امکان را برای استفاده کنندگان فراهم می آورد تا شباهت ها و تفاوت های عملکرد مالی شرکت ها را شناسایی کنند؛ بنابراین، ویژگی کیفی اطلاعات مالی (قابلیت مقایسه) در بازار سرمایه و بدهی برای سرمایه گذاران و اعتباردهندگان بسیار حایز اهمیت است؛ زیرا تصمیم های سرمایه گذاری و وام دهی بر ارزیابی فرصت ها یا پروژه های جایگزین مبتنی است و بدون وجود این اطلاعات قابل مقایسه نمی توان اقدام به اتخاذ تصمیم بهینه کرد (حاجیه و چناری بوکت، ۱۳۹۶). پژوهشگران همچنین، تأثیر قابلیت مقایسه حسابداری را بر اقلام مختلف مانند افشای اختیاری مدیریت، گسترش پوشش بیمه تحلیلگران و خاصه پیش بینی و ساختار پرتفوی سرمایه گذاران نهادی را بررسی کرده اند. در این پژوهش، تأثیر قابلیت مقایسه صورت های مالی حسابداری بر نگهداشت وجه نقد سنجیده می شود.

- 1 . Barth
- 2 . Kim et al
- 3 . Chen
- 4 . Kim et al
- 5 . De Franco

مطالعات انجام شده در داخل کشور

کیا و صفری گرایلی (۱۳۹۶)، به بررسی قابلیت مقایسه صورت‌های مالی، مدیریت سود تعهدی و مدیریت واقعی سود پرداختند. با افزایش قابلیت مقایسه اطلاعات حسابداری به دلیل احتمال بیشتر کشف مدیریت سود تعهدی توسط حساب‌رسان و نهادهای قانونی، مدیران در بکارگیری این روش مدیریت سود با ریسک زیادی مواجه می‌گردند. بنابراین انتظار می‌رود که استفاده از این روش را کاهش داده و در مقابل، روش‌های مدیریت واقعی سود را جایگزین دستکاری ارقام تعهدی کنند. بر پایه این استدلال، پژوهش حاضر به بررسی تاثیر قابلیت مقایسه صورت‌های مالی بر مدیریت سود مبتنی بر ارقام تعهدی و مدیریت سود واقعی شرکت‌ها می‌پردازد. فرضیه‌های تحقیق نیز با استفاده از نمونه‌ای متشکل از ۸۵ شرکت پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران طی سال‌های ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۴ و با بهره‌گیری از الگوی رگرسیون چند متغیره مبتنی بر تکنیک داده‌های تابلویی مورد آزمون قرار گرفت. یافته‌های پژوهش حاکی از آن است که قابلیت مقایسه اطلاعات حسابداری، موجب کاهش مدیریت سود مبتنی بر ارقام تعهدی و در مقابل، افزایش مدیریت واقعی سود می‌شود. به بیان دیگر، با افزایش قابلیت مقایسه صورت‌های مالی مدیران روش‌های مدیریت واقعی سود را جایگزین دستکاری ارقام تعهدی می‌کنند.

شریفی و همکاران (۱۳۹۵)، به بررسی رابطه بین مقایسه صورت‌های مالی و کاهش قیمت سهام پرداختند. قابلیت مقایسه یکی از ویژگی‌های کیفی ارتقا دهنده کیفیت می‌باشد. نمونه‌ای آمار پژوهش، مشتمل بر ۸۶ شرکت از بین شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران طی سال‌های ۱۳۸۴ تا ۱۳۹۳ می‌باشد. نتایج برآورد مدل مربوط به آزمون فرضیه پژوهش با استفاده از معیار اول (Crash) و نیز با استفاده از معیار دوم (Duvol)، حاکی از آن است که قابلیت مقایسه صورت‌های مالی بر ریسک سقوط آتی قیمت سهام تاثیر مثبت و معناداری دارد. به عبارتی، با افزایش قابلیت مقایسه صورت‌های مالی، احتمال سقوط قیمت سهام در آینده افزایش می‌یابد.

فروغی و قاسم زاد (۱۳۹۴)، به بررسی تاثیر قابلیت مقایسه صورت‌های مالی بر ضریب واکنش سودهای آتی پرداختند. هدف این پژوهش تعیین تاثیر قابلیت مقایسه به‌عنوان یکی از ویژگی‌های کیفی گزارشگری مالی بر ضریب واکنش سودهای آتی است. ضریب واکنش سودهای آتی به‌منزله معیاری برای اندازه‌گیری محتوای اطلاعاتی قیمت‌های جاری سهام از سودهای آتی به‌کار می‌رود. جامعه آماری این پژوهش، شامل کلیه شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران است. به‌منظور دستیابی به هدف پژوهش، ۸۰ شرکت از بین شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران طی سال‌های ۱۳۸۱ تا ۱۳۹۲ برای نمونه آماری انتخاب شدند. به‌منظور تجزیه و تحلیل داده‌ها و آزمون فرضیه‌ها از الگوی رگرسیون چندمتغیره و داده‌های ترکیبی بهره برده می‌شود. یافته‌های پژوهش نشان می‌دهد قابلیت مقایسه صورت‌های مالی ضریب واکنش سودهای آتی را افزایش می‌دهد. بر اساس نتایج، قابلیت مقایسه سبب می‌شود میزان بیشتری از اطلاعات خاص شرکت در قیمت‌های جاری سهام منعکس شود.

عیسی زاده و خلیق خیاوی (۱۳۹۳)، به بررسی تاثیر قابلیت مقایسه صورت‌های مالی بر بازده سهام فعلی در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران پرداختند. توجه به قابلیت پیش‌بینی سود شرکتها یکی از مهمترین موضوعاتی است که سهامداران در معاملات بورسی میبایست به آن توجه ویژه‌ای داشته باشند تا بتوانند تصمیمات درستتری را اتخاذ نمایند. در این پژوهش به بررسی تاثیر قابلیت مقایسه صورت‌های مالی بر بازدهی سهام فعلی پرداخته شده است. نمونه‌ای آماری پژوهش حاضر ۹۴ شرکت تولیدی پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران که طی سال‌های ۱۳۸۷ تا ۱۳۹۱ فعالیت داشتند می‌باشد که با استفاده از داده‌های ترکیبی مورد مطالعه قرار گرفته‌اند. نتایج تجربی نشان دادند که در بورس اوراق بهادار تهران بین قابلیت مقایسه صورت‌های مالی و بازده سهام فعلی ارتباط معنیداری وجود دارد بطوریکه با افزایش یک درصدی قابلیت مقایسه صورت‌های مالی ۰۴٪ بازده سهام فعلی افزایش خواهد یافت.

حساس یگانه و همکاران (۱۳۹۰)، به بررسی عوامل تعیین کننده سطح نگهداشت وجه نقد شرکت‌ها در بورس اوراق بهادار تهران پرداختند. هدف اصلی این مقاله بررسی رابطه عوامل فوق به‌عنوان متغیرهای مستقل و سطح نگهداشت وجه نقد به‌عنوان متغیر وابسته، در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران می‌باشد. در راستای این هدف، اطلاعات ۱۰ ساله (۱۳۷۸-۱۳۸۷) صد و بیست و نه شرکت، مورد مطالعه قرار گرفت. برای آزمون فرضیه‌ها از رگرسیون چند متغیره با استفاده از داده‌های ترکیبی استفاده شده است. نتایج پژوهش بیانگر آنست که متغیرهای مستقل به کار گرفته شده در مدل پژوهش، تقریباً ۸۶ درصد از تغییرات در سطح نگهداشت وجه نقد شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران را توضیح می‌دهند.

مطالعات انجام شده در خارج کشور

جونگ بون کیم^۱ و همکاران (۲۰۱۶)، به بررسی قابلیت مقایسه صورت های مالی و ریسک سقوط مورد انتظار پرداختند. با استفاده از معیارهای قابلیت مقایسه دی فرانکو، کوئاری و وردی (۲۰۰۱)، آنها دریافتند که ریسک سقوط مورد انتظار با افزایش قابلیت مقایسه صورت مالی کاهش می یابد و این رابطه منفی در محیط هایی شدیدتر است که در آن مدیران بیشتر به دنبال مخفی کردن اخبار منفی هستند. همچنین شواهدی را ارائه کردند که نشان می دهد قابلیت مقایسه می تواند واکنش نامتقارن بازار به افشای اخبار منفی و اخبار مثبت را کاهش بدهد. طبق یافته های آنها قابلیت مقایسه صورت مالی تمایل مدیران برای مخفی کردن اخبار منفی را کاهش می دهد. این موضوع باعث کاهش میزان ریسک سقوط آتی بنگاه از دیدگاه سرمایه گذاران می شود.

چوی و همکاران^۲ (۲۰۱۴)، استدلال می کنند که از یک سو، می توان قابلیت مقایسه را بیشتر به اطلاعات مربوط به صنعت مرتبط دانست؛ زیرا، در ارتباط با شرکت های فعال در یک صنعت تعریف می شود و از سوی دیگر، قابلیت مقایسه می تواند در مقایسه بهتر کلیه شرکتها و در نتیجه، کسب اطلاعات خاص شرکت، بیشتر به سرمایه گذاران کمک نماید. آنها با انجام مطالعاتی دریافتند که قابلیت مقایسه صورت های مالی به انعکاس اطلاعات خاص شرکت و اطلاعات سودهای آتی خاص شرکت در قیمت جاری سهام کمک می کند. وی به بررسی ارتباط بین قابلیت مقایسه صورت های مالی و آگاهی بخشی قیمت سهام در خصوص سودهای آتی پرداختند و به این نتیجه رسیدند که در شرکت هایی که قابلیت مقایسه بیشتری با شرکت های هم صنعت خود دارند، FERC یا آگاهی بخشی قیمت سهام بالاتر می باشد. نتایج حاصل از تحقیق آنها همچنین نشان می دهد که قابلیت مقایسه صورت های مالی انعکاس اطلاعات خاص شرکت و اطلاعات سودهای آتی خاص شرکت را در قیمت جاری سهام تسریع می بخشد. چوی و همکاران برای ارائه شواهد بیشتر از نقش قابلیت مقایسه در بالا بردن آگاهی بخشی قیمت سهام، از طریق تأثیر بر مقدار نسبی اطلاعات مالی مربوط به صنعت/ بازار و اطلاعات خاص شرکت منعکس در قیمت سهام، ارتباط بین قابلیت مقایسه و همزمانی قیمت سهام را بررسی کردند. آنها دریافتند که قابلیت مقایسه با همزمانی رابطه منفی دارد؛ یعنی قابلیت مقایسه، مقدار نسبی اطلاعات خاص شرکت که در قیمت سهام منعکس شده را افزایش می دهد. این نتیجه تأیید میکند که قابلیت مقایسه انعکاس اطلاعات سودهای خاص شرکت را در قیمت جاری سهام تسریع می بخشد.

چن و همکاران^۳ (۲۰۱۳)، به بررسی رابطه بین قابلیت مقایسه صورت های مالی و کارایی تصمیم های خرید سرمایه گذاری خریداران پرداختند. نتایج حاصل از تحقیق آنها نشان می دهد زمانی که صورت های مالی شرکتها، قابلیت مقایسه بیشتری دارند، خریداران، بازده سهام بالاتری کسب می کنند و بهبود عملیاتی بیشتری را پس از خرید نشان می دهند.

دیتمار و دوچین^۴ (۲۰۱۳)، با انجام پژوهشی به بررسی رابطه بین تجربیات کاری مدیران و نحوه رویارویی آنها با مشکلات مالی تأثیرگذار بر تصمیم های مربوط به ذخیره سازی وجه نقد شرکتها پرداختند. نتایج پژوهش آنها نشان داد، شرکت هایی که رئیس هیأت مدیره آنها تجربه مشکلات مالی را در گذشته داشته است، نسبت به دیگر شرکتها سطح بیشتری از وجه نقد، نگهداری می کنند.

روش تحقیق

از لحاظ هدف تحقیق، تحقیقی کاربردی است. از لحاظ مکان تحقیق، تحقیقی کتابخانه ای است. از لحاظ روش تحقیق، تحقیقی توصیفی است. از لحاظ نوع رابطه مورد بررسی، تحقیق حاضر از نوع همبستگی است. از لحاظ نوع تحقیق، از نوع نیمه تجربی و با استفاده از رویکرد پس رویدادی (از طریق اطلاعات گذشته) است.

فرضیه های تحقیق

۱- محدودیت های مالی بر تاثیر قابلیت مقایسه صورت های مالی بر نگهداشت وجه نقد در شرکت، نقش میانجیگری دارد.

1 . Jeong Bon Kim
2 . Choi
3 . Chen
4 . Dittmar, A. Duchin, R

- ۲- کیفیت گزارشگری مالی بر تاثیر قابلیت مقایسه صورت‌های مالی بر نگهداشت وجه نقد در شرکت، نقش میانجیگری دارد.
 ۳- حاکمیت شرکتی به عنوان نماینده ای از مالکیت نهادی، بر تاثیر قابلیت مقایسه صورت‌های مالی بر نگهداشت وجه نقد در شرکت، نقش میانجیگری دارد.

جامعه و نمونه آماری

جامعه آماری در این تحقیق شامل کلیه شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران طی بازه زمانی ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۵ می باشند.

روش نمونه گیری و حجم نمونه

جامعه آماری در این تحقیق کلیه شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران بین سال های ۱۳۹۰-۱۳۹۵ می باشد. که به شرح زیر به روش نمونه گیری حذف سیستماتیک انتخاب خواهند شد.
 ۱) شرکت های موردنظر از ابتدای سال ۱۳۹۰ تا سال ۱۳۹۵ عضو بورس اوراق بهادار تهران باشند.
 ۲) شرکت هایی که سال مالی آنها منتهی به ۱۲/۲۹ باشد.
 ۳) شرکت های مورد نظر طی دوره پژوهش توقف مالی نداشته باشند.
 ۴) شرکت‌های سرمایه گذاری، صندوق های بازنشستگی، واسطه های مالی و بانک ها، که عملیات آنها تحت تاثیر عملیات شرکت های دیگر به جهت سرمایه گذاری در شرکت های دیگر می باشد از نمونه حذف می شود تا نتایج قابل مقایسه بشوند.

جدول ۱- نمونه آماری

۶۳۲		تعداد کل شرکت های پذیرفته شده در بورس تا سال ۱۳۹۵
	۶۰	تعداد شرکت هایی که سال مالی آنها ۲۹ اسفند نبود
	۶۱	تعداد شرکت هایی که سرمایه گذاری، واسطه گری، بیمه و بانک بودند
	۲۸	شرکت هایی که بعد از سال ۱۳۹۰ در بورس اوراق بهادار تهران پذیرفته شدند
	۲۶۰	تعداد شرکت هایی که در بازه پژوهش غیرفعال بوده اند
	۵۷	تعداد شرکت هایی که توقف نماد بیش از سه ماه داشته اند
	۱۹	تعداد شرکت های که اطلاعات آنها در دسترس نبود
۱۴۷		تعداد باقی مانده شرکت ها که نمونه آماری را شکل دادند

جمع آوری اطلاعات تحقیق

تمام اطلاعات مورد استفاده در این پژوهش از صورت‌های مالی شرکت‌های پذیرفته شده در بورس و از سایت کدال و سایت مدیریت فناوری بورس تهران جمع آوری شده است. داده‌های جمع آوری شده با استفاده از نرم افزار اکسل به تفکیک سال های مورد مطالعه گردآوری گردید.

مدل و نحوه اندازه گیری متغیرهای تحقیق

برای بررسی فرضیه ها از مدل های زیر که با الهام از مقاله حبیب و همکاران (۲۰۱۷) می باشد؛ استفاده شده است:

$$CASH / LN_CASH = \gamma_0 + \gamma_1 COM + \gamma_2 SIZE + \gamma_3 MB + \gamma_4 CAPX + \gamma_5 LEV + \gamma_6 R \& D + \gamma_7 DIV_D + \gamma_8 NWC + \gamma_9 CFO + \gamma_{10} SIGMA + \gamma_{11} |DAC| + \gamma_{12} CCC + FirmFE + YearFE + \varepsilon \dots (1)$$

$$CASH_{i,t} = \gamma_0 + \gamma_1 MV_{i,t} + \gamma_2 COM_{i,t} + \sum_{j=3}^m \gamma_j Controls_{i,t} + \sum \gamma_i FIRM_i + \sum \gamma_i YEAR_t + \varepsilon_{i,t} \quad (2)$$

$$MV_{i,t} = \alpha_0 + \alpha_1 COM_{i,t} + \sum_{j=3}^m \alpha_j Controls_{i,t} + \sum \alpha_i FIRM_i + \sum \alpha_i YEAR_t + \varepsilon_{i,t} \quad (3)$$

تعاریف متغیر

متغیر وابسته؛ نگهداشت وجه نقد

CASH: اوراق بهادار نقدی و قابل فروش (*CHE*) تقسیم بر دارایی های خالص (*AT - CHE*).

LN_CASH: لگاریتم طبیعی اوراق بهادار نقدی و قابل فروش (*CHE*) تقسیم بر دارایی های خالص (*AT - CHE*). اوراق بهادار نقدی و قابل فروش توسط ارزش دفتری دارایی های کل، خالص دارایی های جاری، تحت این فرضیه کاهش می یابد، که توانایی شرکت در تولید سود آتی، عملکرد دارایی های آن است. با توجه به ایتزکوویتز (۲۰۱۳) ما از لگاریتم طبیعی یک به علاوه نسبت پول نقد به دارایی های خالص استفاده می کنیم.

CASH/TA: اوراق بهادار نقدی و قابل فروش (*CHE*) تقسیم بر دارایی های کل (*AT*).

متغیر مستقل؛ قابلیت مقایسه صورت های مالی

متغیر مستقل در این پژوهش قابلیت مقایسه صورت های مالی می باشد که به شرح زیر اندازه گیری می گردد:

Comparability_{i,t}: قابلیت مقایسه اطلاعات حسابداری شرکت *i* در سال *t* که در راستای محاسبه آن، در گام نخست اقدام

به تخمین مدل زیر می شود:

$$Earnings_{i,t} = \alpha_0 + \beta_1 Return_{i,t} + \varepsilon_{i,t}$$

که در آن:

Earnings_{i,t}: سودآوری شرکت *i* در سال *t* که برابر است با نسبت سودخالص به ارزش بازار حقوق صاحبان سهام.

Return_{i,t}: بازده سهام شرکت *i* در سال *t* که برابر است با تفاضل ارزش بازار هر سهم در پایان سال *t* و پایان سال *t-1* به علاوه

سود نقدی هر سهم در سال *t*، تقسیم بر ارزش بازار هر سهم در پایان سال *t-1*.

پس از تخمین مدل فوق، مقادیر α_0 و β_1 محاسبه می گردند و با استفاده از معادله زیر، سود مورد انتظار شرکت *i* در سال *t*

برآورد می گردد:

$$E(Earnings_{i,t}) = \alpha_0 + \beta_1 Return_{i,t}$$

سپس با استفاده از فرمول زیر در سطح هر صنعت، قابلیت مقایسه اطلاعات حسابداری شرکت *i* در سال *t* به دست می آید:

$$Comparability_{i,t} = \frac{-1}{n} * \sum_{i=1}^n |E(Earnings)_{it} - EEarnings_{ijt}|$$

که در آن:

n: تعداد شرکت های صنعت.

E (Earnings_{i,t}): سود مورد انتظار شرکت *i* در سال *t*.

E (Earnings_{ijt}): میانگین سود مورد انتظار شرکت ها در صنعت *j* در سال *t*.

هرچه مقدار *Comparability_{i,t}* بیشتر باشد، به معنای قابلیت مقایسه بیشتر اطلاعات حسابداری شرکت است.

متغیرهای واسطه

محدودیت های مالی

DummyFc: متغیر مجازی است که نشان دهنده وجود محدودیت مالی و یا عدم وجود محدودیت مالی است.

اگر شرکتی دارای محدودیت مالی باشد این متغیر یک و در غیر این صورت برابر صفر خواهد بود. برای اینکه متوجه شویم

شرکتی دارای محدودیت مالی است یا بدون محدودیت مالی است، از شاخص های *WW*, *KZ_{IR}*, *KZ* استفاده خواهد شد. بدین

ترتیب که با استفاده از فرمول های هر یک از شاخص ها برای هر شرکت یک عدد محاسبه می گردد. سپس میانه تمام شرکت

ها را محاسبه کرده و شرکت هایی که بالاتر از میانه هر یک از شاخص ها باشند دارای محدودیت مالی و شرکت هایی که پایین تر

از میانه شاخص های فوق باشند جزء شرکت های بدون محدودیت تلقی خواهند شد.

KZ: معیار محدودیت مالی است که در سال ۱۹۹۸ توسط کاپلان و زینگالس ارائه شده است و به صورت زیر قابل محاسبه

است.

$$KZ = -1.002 * \left(\frac{Cash\ Flow_{i,t}}{Total\ Assets_{i,t}} \right) + 0.283 * \frac{M_{i,t}}{B_{i,t}} + 3.139 * \left(\frac{Debt_{i,t}}{Total\ Capital_{i,t}} \right) - 39.368 * \left(\frac{Div_{i,t}}{Total\ Assets_{i,t}} \right) - 1.315 * \left(\frac{Cash\ Holding_{i,t}}{Total\ Assets_{i,t}} \right)$$

$Total\ Assets_{i,t}$ = کل دارایی‌های شرکت می‌باشد
$Debt_{i,t}$ = کل بدهی‌های شرکت می‌باشد
$Total\ Capital_{i,t}$ = کل خالص ارزش دفتری شرکت است که نشان‌دهنده خالص دارایی شرکت می‌باشد
$Div_{i,t}$ = سود تقسیمی شرکت است
$Cash\ Holding_{i,t} = (Cash_{i,t} + Short\ Term\ Investment_{i,t})$

راعی و حصارزاده در سال ۱۳۸۸ مدل کاپلان و زینگالس را با توجه به مختصات ایران ارائه نمودند که به صورت زیر می‌باشد.

$$KZ_{IR} = 17.33 - 37.486 \left(\frac{Cash\ Holding_{i,t}}{Total\ Assets_{i,t}} \right) - 15.21 \left(\frac{Div_{i,t}}{Total\ Assets_{i,t}} \right) + 3.39 \left(\frac{Debt_{i,t}}{Total\ Assets_{i,t}} \right) - 1.402 \frac{M_{i,t}}{B_{i,t}}$$

WW: معیار محدودیت مالی است که در سال ۲۰۰۶ توسط وایتد و و ارائه شده است و به صورت زیر قابل محاسبه می‌باشد.

$$WW = -.091CF_{i,t} - 0.062DivDummy + 0.02TLTD_{i,t} - 0.044LNTA_{i,t} + .102ISG_{i,t} - 0.035SG_{i,t}$$

جریان وجه نقد عملیاتی به کل دارایی‌های می‌باشد $CF_{i,t} = \frac{Cash\ Flow_{i,t}}{Total\ Assets_{i,t}}$
متغیر مجازی است و برای شرکت‌هایی که طی دوره سود تقسیمی داشته‌اند برابر ۱ و در غیر این صورت برابر ۰ خواهد بود $DivDummy$
کل بدهی‌های بلند مدت به کل دارایی‌ها است $TLTD_{i,t} = \frac{Total\ Long\ Term\ Debt_{i,t}}{Total\ Assets_{i,t}}$
لگاریتم طبیعی کل دارایی‌ها است $LNTA_{i,t} = Ln(Total\ Assets_{i,t})$
رشد فروش صنعتی که شرکت در آن صنعت قرار دارد $ISG_{i,t}$
رشد فروش شرکت می‌باشد $SG_{i,t} = \frac{Sale_{i,t} - Sale_{i,t-1}}{Sale_{i,t-1}}$

کیفیت گزارشگری مالی (|DAC|): ما از مدل تعهدات احتیاطی سازگار با عملکرد (DAC) که توسط کوتاری و همکاران تهیه شده است، استفاده می‌کنیم. برای برآورد DAC از مدل جونز اصلاح شده مقطعی استفاده می‌کنیم و عملکرد شرکت را کنترل می‌کنیم (دیچو و همکاران^۱، ۱۹۹۵؛ کوتاری و همکاران^۲، ۲۰۰۵). ما مدل زیر را برای همه شرکت‌های با صنعت مشابه (با استفاده از کد صنعتی دو رقمی SIC)، با حداقل هشت مشاهده در صنعت در یک سال خاص، تخمین می‌زنیم:

$$ACC_t/TA_{t-1} = y_0(1/TA_{t-1}) + y_1[(\Delta SALES_t - \Delta RECEIVABLE_t)/TA_{t-1}] + y_2(PPE_t/TA_{t-1}) + y_3(ROA_{t-1}) + \varepsilon_t \dots \dots \dots (8)$$

1. Dechow
2. Kothari

که در آن ACC مجموع اعتبارات محاسبه شده به عنوان درآمد قبل از اقلام فوق العاده است و فعالیت های متوقف منهای جریان های نقدی عملیاتی می شود؛ TA دارایی های کل در سال t-1 است؛ $\Delta SALES$ تغییر در فروش از سال t-1 تا سال t است؛ $\Delta RECEIVABLE$ تغییر در حساب های دریافتی از سال t-1 تا سال t است؛ PPE کارخانه و تجهیزات املاک است؛ ROA بازده دارایی سال گذشته است که به عنوان درآمد قبل از اقلام فوق العاده و عملیات متوقف شده تقسیم بر دارایی های کل برای سال قبل، اندازه گیری شد. ضرایب برآورد شده از معادله (۲) برای ارزیابی جزء غیر احتیاطی مجموع تعهدات (NDAC) برای شرکت های نمونه ما استفاده می شود. سپس، تعهدات احتیاطی باقی مانده از معادله ی (۳)، یعنی $DAC = ACC - NDAC$ است.

CG_INST: درصد سهامی که توسط موسسات نگهداری می شود.

متغیرهای کنترل

SIZE: اندازه شرکت که توسط لگاریتم طبیعی دارایی های کل اندازه گیری می شود.

NWC: سرمایه در گردش خالص که به صورت سرمایه ی در گردش (WCAP) منهای اوراق بهادار نقدی و قابل پرداخت (CHE) محاسبه شده، که توسط دارایی های کل (AT) درجه بندی می شود.

MB: نسبت ارزش بازار به ارزش دفتری می باشد و به صورت ارزش بازار دارایی ها $(PRCC_F * CSHO)$ تقسیم بر ارزش دفتری دارایی ها (AT) محاسبه می شود.

CAPX: هزینه های سرمایه (CAPX) بر دارایی های خالص تقسیم می شود (AT - CHE).

LEV: اهرمی است که به صورت نسبت کل بدهی های کوتاه مدت و بلند مدت $(DLC + DLTT)$ در مجموع ارزش بازار سهام و بدهی های کل $(PRCC_F * CSHO) + DLC + (DLTT)$ اندازه گیری می شود.

R&D: تحقیق و توسعه (XRD) بیش از فروش (فروش) است. ما تحقیق و توسعه را با صفر جایگزین می کنیم.

DIV: سود سهام DIV که با درآمد قبل از اقلام فوق العاده (DVC / IB) درجه بندی می شود. جریان های نقدی عملیاتی که با دارایی های کل (AT) کاهش می یابند. جریان نقدی عملیاتی به صورت درآمد قبل از اقلام فوق العاده (IB) منهای سود سهام به سهامداران معمول (DVC) اندازه گیری می شود.

SIGMA: انحراف استاندارد رولینگ CFO در طی ۳ سال گذشته برای شرکت های مشابه در صنعت، که توسط SIC دو رقمی تعریف شده است.

CCC: چرخه تبدیل نقدی، که به صورت دوره ی جمع آوری قابل وصول $[RECT/SALE]*365$ + دوره ی تبدیل موجودی $[INVT/COGS]*365$ - دوره ی تعویق قابل پرداخت $[AP/COGS]*365$ اندازه گیری می شود.

گردآوری داده ها

در این پژوهش برای جمع آوری داده ها و اطلاعات مورد نیاز، ابتدا از روش کتابخانه ای و مطالعات اسنادی استفاده شده که بر این اساس، مبانی نظری و ادبیات پژوهش از کتب و مجلات تخصصی لاتین و فارسی گردآوری می گردد. سپس داده های لازم برای آزمون فرضیه های تحقیق از طریق مراجعه به صورت های مالی و یادداشت های توضیحی شرکت های منتخب، لوح های فشرده آرشیو تصویری و آماری سازمان بورس اوراق بهادار تهران، پایگاه اینترنتی بورس اوراق بهادار و دیگر پایگاه های مرتبط و نیز از نرم افزار تدبیرپرداز و ره آورد نوین استخراج می شود.

در این ارتباط میانگین، اصلی ترین نگهداشت وجه نقد مرکزی بوده و متوسط داده ها را نشان می دهد. انحراف معیار از پارامترهای پراکندگی بوده و میزان پراکندگی داده ها را نشان می دهد. خلاصه ویژگی های مربوط به متغیرهای مورد استفاده در این تحقیق در قالب آماره های توصیفی در جدول شماره ۴-۱ ارائه شده است.

همانطور که در جدول ۲ مشاهده می شود میانگین متغیر نگهداشت وجه نقد برابر ۰,۰۶۳ و میانه آن ۰,۰۳۷ و انحراف معیار آن ۰,۰۷۱ می باشد. همچنین بیشترین و کمترین مقدار نگهداشت وجه نقد در میان نمونه تحقیق، نشان دهنده دامنه تغییرات بالای داده های مربوط به این متغیر می باشد. برای متغیر قابلیت مقایسه میانگین برابر ۰,۰۰۹-، میانه برابر ۰,۰۰۷- است. بیشترین مقدار برابر ۰,۰۰۰۰۰۴- است که به دلیل رند کردن اعداد جدول تا سه رقم اعشار عدد صفر درج شده است. همچنین کمترین

مقدار این متغیر برابر ۰,۰۵۲- است. میانگین متغیر محدودیت مالی برابر ۱۲,۸۲۴ است و میانه آن برابر ۱۴,۰۰۳ است. کمترین مقدار متغیر نسبت ارزش بازار به ارزش دفتری برابر ۷,۹۱۶- است که مربوط به شرکت‌هایی است که جمع حقوق صاحبان سهام آنها (به دلیل زبان انباشته) منفی بوده است؛ این موضوع همچنین باعث بیشتر از یک شدن مقدار اهرم مالی در برخی از شرکتها شده است. برای متغیر مخارج تحقیق و توسعه نیز میانگین برابر ۰,۰۰۰۴۵ بوده است. برای شرکت‌هایی که مخارج تحقیق و توسعه ارائه نکرده‌اند عدد صفر درج شده است (تعداد کمی از شرکت‌ها مخارج تحقیق و توسعه افشا می‌کنند).

جدول ۲- آماره توصیفی					
متغیرها	میانگین	میانه	بیشترین	کمترین	انحراف معیار
نگهداشت وجه نقد	۰,۰۶۳	۰,۰۳۷	۰,۳۵۹	۰,۰۰۱	۰,۰۷۱
قابلیت مقایسه	۰,۰۰۹-	۰,۰۰۷-	۰,۰۰۰۰۰۴۰۳-	۰,۰۵۲-	۰,۰۱۰
محدودیت مالی	۱۲,۸۲۴	۱۴,۰۰۳	۲۹,۷۴۶	۶,۸۸۴-	۵,۲۷۸
کیفیت گزارشگری مالی	۰,۰۸۹	۰,۰۶۲	۰,۵۲۰	۰,۰۰۰۱	۰,۰۸۵
حاکمیت شرکتی	۰,۴۹۳	۰,۵۱۰	۰,۹۶۰	۰,۰۲۲	۰,۱۹۹
اندازه شرکت	۱۴,۱۱۵	۱۳,۸۸۱	۱۸,۷۶۴	۱۱,۳۲۷	۱,۵۳۰
سرمایه در گردش خالص	۰,۰۷۱	۰,۰۷۰	۰,۶۲۲	۰,۵۳۴-	۰,۲۱۹
نسبت ارزش بازار به ارزش دفتری	۲,۹۶۱	۲,۳۰۰	۱۶,۵۶۰	۷,۹۱۶-	۲,۸۹۶
مخارج سرمایه‌ای	۰,۰۵۱	۰,۰۰۷	۱,۰۹۴	۰,۱۱۹-	۰,۱۶۶
اهرم مالی	۰,۵۹۶	۰,۶۰۹	۱,۱۷۹	۰,۱۲۷	۰,۲۰۵
مخارج تحقیق و توسعه	۰,۰۰۰۰۴۵۹	۰,۰۰۰	۰,۰۰۳	۰,۰۰۰	۰,۰۰۰۲
سود تقسیمی	۰,۷۹۷	۱,۰۰۰	۱,۰۰۰	۰,۰۰۰	۰,۴۰۲
انحراف استاندارد جریان وجه نقد	۰,۰۶۸	۰,۰۵۸	۰,۲۱۴	۰,۰۰۹	۰,۰۴۴
چرخه تبدیل نقدی	۲۲۵,۹۷۰	۱۹۶,۸۲۵	۹۷۳,۸۵۹	۸۴,۵۸۹-	۱۸۱,۰۸۱

آزمون فرضیه اصلی

فرضیه اصلی تحقیق به صورت زیر بیان شده است:

قابلیت مقایسه صورت‌های مالی بر نگهداشت وجه نقد شرکت تاثیر می‌گذارد.

مدل رگرسیون برای آزمون فرضیه اصلی به صورت زیر است:

رابطه ۱: مدل آزمون فرضیه اول

$$CASH_{it} = \alpha + \beta_1 COMP_{it} + \beta_2 SIZE_{it} + \beta_3 MB_{it} + \beta_4 CAPX_{it} + \beta_5 LEV_{it} + \beta_6 R\&D_{it} + \beta_7 DIV_{it} + \beta_8 NWC_{it} + \beta_9 CFO_{it} + \beta_{10} SIGMA_{it} + \beta_{11} DAC_{it} + \beta_{12} CCC_{it} + FirmFE + YearFE + \epsilon_{it}$$

همانطور که در جدول مشاهده می‌شود ضریب متغیر قابلیت مقایسه برابر ۰,۳۰۵- و احتمال آن برابر ۰,۰۵۰ است که نشاندهنده رابطه منفی و معنادار این متغیر و نگهداشت وجه نقد است. بنابراین فرضیه اصلی تحقیق در سطح معناداری ۱۰ درصد پذیرفته می‌شود.

متغیرهای اندازه شرکت، سرمایه در گردش خالص، مخارج سرمایه‌ای و اهرم مالی با متغیر نگهداشت وجه نقد رابطه منفی و معنادار دارند. متغیرهای سود تقسیمی، انحراف استاندارد جریان وجه نقد و کیفیت گزارشگری مالی با متغیر نگهداشت وجه نقد رابطه مثبت و معنادار دارند میان اهرم مالی و نگهداشت وجه نقد رابطه معناداری مشاهده نشده است. برای آزمون خودهمبستگی سریالی از آماره دوربین واتسون استفاده شده است. آماره دوربین واتسون برابر ۱,۵۲۶ است. به دلیل اینکه مقدار آماره دوربین واتسون در بازه ۱,۵ تا ۲,۵ قرار دارد بنابراین خودهمبستگی سریالی میان باقیمانده‌ها وجود ندارد. ضریب تعیین تعدیل شده برابر ۰,۵۵۲ است که نشان می‌دهد حدود ۵۵ درصد از نوسان‌های نگهداشت وجه نقد توسط متغیرهای مستقل موجود در مدل تبیین

می‌شود. علاوه بر این با توجه به اینکه احتمال آمارهٔ فیشر این مدل (۰/۰۰۰) می‌باشد، میتوان گفت که در سطح اطمینان ۹۹ درصد این مدل معنادار بوده و از اعتبار بالایی برخوردار است.

جدول شماره (۳): نتایج مربوط به آزمون فرضیه اول تحقیق				
متغیرها	ضرایب	انحراف معیار	آماره t	احتمال (prob)
قابلیت مقایسه	-۰,۳۰۵۷۷	۰,۱۵۶۲۵	-۱,۹۵۶۹۴	۰,۰۵۰۷۰
اندازه شرکت	-۰,۰۱۷۲۴	۰,۰۰۲۶۵	-۶,۵۰۳۰۴	۰,۰۰۰۰۰
سرمایه در گردش خالص	-۰,۱۵۳۴۶	۰,۰۲۷۴۴	-۵,۵۹۲۱۶	۰,۰۰۰۰۰
نسبت ارزش بازار به ارزش دفتری	۰,۰۰۱۰۵	۰,۰۰۱۱۳	۰,۹۳۰۴۴	۰,۳۵۲۵۰
مخارج سرمایه‌های	-۰,۰۴۹۷۹	۰,۰۱۱۶۸	-۴,۲۶۳۶۱	۰,۰۰۰۰۰
اهرم مالی	-۰,۱۵۵۷۲	۰,۰۲۶۳۸	-۵,۹۰۴۲۲	۰,۰۰۰۰۰
مخارج تحقیق و توسعه	۷,۹۹۶۹۴	۵,۲۷۵۱۳	۱,۵۱۵۹۷	۰,۱۳۰۰۰
سود تقسیمی	۰,۰۱۹۲۰	۰,۰۰۵۵۱	۳,۴۸۵۹۵	۰,۰۰۰۵۰
انحراف استاندارد جریان وجه نقد	۰,۱۸۸۲۲	۰,۰۴۹۹۴	۳,۷۶۸۵۱	۰,۰۰۰۲۰
کیفیت گزارشگری مالی	۰,۰۹۷۸۲	۰,۰۲۲۳۲	۴,۳۸۱۷۲	۰,۰۰۰۰۰
چرخه تبدیل نقدی	-۰,۰۰۰۰۳	۰,۰۰۰۰۲	-۱,۳۷۲۸۹	۰,۱۷۰۲۰
C	۰,۳۸۳۸۰	۰,۰۴۰۵۴	۹,۴۶۷۴۳	۰,۰۰۰۰۰
ضریب تعیین تعدیل شده	۰,۵۵۲	آماره فیشر		۷,۹۶۰
آماره دوربین-واتسون	۱,۵۲۶	احتمال آماره فیشر		۰,۰۰۰
متغیر وابسته: نگهداشت وجه نقد				

۴-۵-۲- آزمون فرضیه‌های فرعی

فرضیه‌های فرعی به صورت زیر بیان شده اند:

۱. محدودیت های مالی بر تاثیر قابلیت مقایسه صورتهای مالی بر نگهداشت وجه نقد در شرکت، نقش میانجی‌گری دارد.
 ۲. کیفیت گزارشگری مالی بر تاثیر قابلیت مقایسه صورتهای مالی بر نگهداشت وجه نقد در شرکت، نقش میانجی‌گری دارد.
 ۳. حاکمیت شرکتی به عنوان نماینده ای از مالکیت نهادی، بر تاثیر قابلیت مقایسه صورتهای مالی بر نگهداشت وجه نقد در شرکت، نقش میانجی‌گری دارد.
- مدل‌های رگرسیون برای آزمون فرضیه‌های فرعی و تفکیک اثر مستقیم و غیر مستقیم قابلیت مقایسه صورتهای مالی بر نگهداشت وجه نقد به صورت زیر است: ۴

رابطه ۲: مدل دوم

$$CASH_{it} = \beta_0 + \beta_1 MV_{it} + \beta_2 COM_{it} + \sum CONTROLS_{it} + \sum YEAR + \sum FIRMS + \varepsilon_{it}$$

رابطه ۳: مدل سوم

$$MV_{it} = \alpha_0 + \alpha_1 COM_{it} + \sum CONTROLS_{it} + \sum YEAR + \sum FIRMS + \varepsilon_{it}$$

برای هر فرضیه ابتدا تاثیر قابلیت مقایسه بر متغیرهای میانجی سنجیده می‌شود و سپس تاثیر همزمان قابلیت مقایسه و متغیر میانجی بر نگهداشت وجه نقد برآورد می‌شود.

بخش اول: اثر میانجی‌گری محدودیت مالی

محدودیت های مالی بر تاثیر قابلیت مقایسه صورتهای مالی بر نگهداشت وجه نقد در شرکت، نقش میانجی‌گری دارد.

همانطور که در جدول مشاهده می‌شود ضریب متغیر قابلیت مقایسه برابر ۹,۶۴۴ و احتمال آن برابر ۰,۰۵۹ است که نشان‌دهنده تاثیر مثبت و معنادار قابلیت مقایسه بر نگهداشت وجه نقد است. متغیرهای اندازه شرکت، سرمایه در گردش خالص، مخارج سرمایه‌ای و اهرم مالی با متغیر محدودیت مالی رابطه مثبت و معنادار دارند. متغیرهای سود تقسیمی و انحراف استاندارد جریان وجه نقد با متغیر محدودیت مالی رابطه منفی و معنادار دارند.

آماره دوربین واتسون برابر ۱,۵۳۱ است بنابراین خودهمبستگی سریالی میان باقیمانده‌ها وجود ندارد. ضریب تعیین تعدیل شده برابر ۰,۸۷۷ است که نشان می‌دهد حدود ۶۷ درصد از نوسان‌های محدودیت مالی توسط متغیرهای مستقل موجود در مدل تبیین می‌شود. علاوه بر این با توجه به اینکه احتمال آماره فیشر این مدل (۰/۰۰۰) می‌باشد، میتوان گفت که در سطح اطمینان ۹۹ درصد این مدل معنادار بوده و از اعتبار بالایی برخوردار است.

جدول شماره (۴): نتایج مربوط به آزمون فرضیه فرعی اول تحقیق				
متغیرها	ضرایب	انحراف معیار	آماره t	احتمال (prob)
قابلیت مقایسه	۹,۶۴۴	۵,۱۰۰	۱,۸۹۱	۰,۰۵۹
اندازه شرکت	۰,۶۱۷	۰,۱۱۲	۵,۵۱۶	۰,۰۰۰
سرمایه در گردش خالص	۶,۱۰۱	۱,۰۶۱	۵,۷۵۲	۰,۰۰۰
نسبت ارزش بازار به ارزش دفتری	۱,۴۹۲-	۰,۰۳۷	۴۰,۲۵۱-	۰,۰۰۰
مخارج سرمایه‌ای	۱,۹۷۴	۰,۳۹۹	۴,۹۴۸	۰,۰۰۰
اهرم مالی	۹,۹۹۹	۱,۰۳۷	۹,۶۴۴	۰,۰۰۰
مخارج تحقیق و توسعه	۳۰۲,۴۶۲-	۱۹۲,۹۹۹	۱,۵۶۷-	۰,۱۱۸
سود تقسیمی	۰,۷۴۱-	۰,۲۱۱	۳,۵۰۶-	۰,۰۰۱
انحراف استاندارد جریان وجه نقد	۷,۲۴۵-	۱,۵۵۹	۴,۶۴۷-	۰,۰۰۰
چرخه تبدیل نقدی	۰,۰۰۱	۰,۰۰۱	۱,۳۲۹	۰,۱۸۴
C	۲,۹۸۸	۱,۴۵۶	۲,۰۵۲	۰,۰۴۱
ضریب تعیین تعدیل شده	۰,۸۷۷	آماره فیشر	۴۱,۲۸۱	
آماره دوربین-واتسون	۱,۵۳۱	احتمال آماره فیشر	۰,۰۰۰	
متغیر وابسته: نگهداشت وجه نقد				

همانطور که در جدول مشاهده می‌شود ضریب متغیر محدودیت مالی برابر ۰,۰۲۵- و احتمال آن برابر ۰,۰۰۰ است که نشان‌دهنده تاثیر معنادار این متغیر بر نگهداشت وجه نقد است. همچنین ضریب و احتمال متغیر قابلیت مقایسه به ترتیب برابر ۰,۰۶۹- و ۰,۰۶۱ است. با توجه به تاثیر معنادار متغیر قابلیت مقایسه بر محدودیت مالی و همچنین کاهش ضریب متغیر قابلیت مقایسه با اضافه شدن متغیر میانجی به رابطه ۲-۴، فرضیه فرعی اول تحقیق پذیرفته می‌شود. متغیرهای انحراف استاندارد جریان وجه نقد و اهرم مالی با متغیر نگهداشت وجه نقد رابطه مثبت و معنادار دارند. متغیر نسبت ارزش بازار به ارزش دفتری با متغیر نگهداشت وجه نقد رابطه منفی و معنادار دارد. برای آزمون خودهمبستگی سریالی از آماره دوربین واتسون استفاده شده است. آماره دوربین واتسون برابر ۱,۹۳۷ است. به دلیل اینکه مقدار آماره دوربین واتسون در بازه ۱,۵ تا ۲,۵ قرار دارد بنابراین خودهمبستگی سریالی میان باقیمانده‌ها وجود ندارد.

ضریب تعیین تعدیل شده برابر ۰,۹۴۷ است که نشان می‌دهد حدود ۹۴ درصد از نوسان‌های نگهداشت وجه نقد توسط متغیرهای مستقل موجود در مدل تبیین می‌شود. علاوه بر این با توجه به اینکه احتمال آماره فیشر این مدل (۰/۰۰۰) می‌باشد، میتوان گفت که در سطح اطمینان ۹۹ درصد این مدل معنادار بوده و از اعتبار بالایی برخوردار است.

جدول (۵): نتایج مربوط به آزمون فرضیه اول تحقیق

متغیرها	ضرایب	انحراف معیار	آماره t	احتمال (prob)
محدودیت مالی	-۰,۰۲۵۱۱	۰,۰۰۰۳۳	-۷۷,۱۷۴۴۴	۰,۰۰۰۰۰
قابلیت مقایسه	-۰,۰۶۹۴۵	۰,۰۳۷۰۸	-۱,۸۷۳۲۰	۰,۰۶۱۴۰
اندازه شرکت	-۰,۰۰۰۵۶	۰,۰۰۰۴۰	-۱,۳۹۷۷۵	۰,۱۶۲۵۰
سرمایه در گردش خالص	-۰,۰۰۶۳۲	۰,۰۰۴۷۰	-۱,۳۴۲۸۳	۰,۱۷۹۷۰
نسبت ارزش بازار به ارزش دفتری	-۰,۰۳۶۳۲	۰,۰۰۰۵۴	-۶۷,۷۱۰۸۵	۰,۰۰۰۰۰
مخارج سرمایه‌ای	-۰,۰۰۲۱۵	۰,۰۰۴۷۷	-۰,۴۵۱۶۸	۰,۶۵۱۶۰
اهرم مالی	۰,۰۸۲۶۳	۰,۰۰۵۸۴	۱۴,۳۱۵۱۹	۰,۰۰۰۰۰
مخارج تحقیق و توسعه	۰,۳۱۸۷۳	۰,۴۵۰۶۷	۰,۷۰۷۲۵	۰,۴۷۹۶۰
سود تقسیمی	-۰,۰۰۰۰۳	۰,۰۰۲۰۴	-۰,۱۶۳۳	۰,۹۸۷۰۰
انحراف استاندارد جریان وجه نقد	۰,۰۲۲۷۹	۰,۰۱۳۴۳	۱,۶۹۷۰۱	۰,۰۹۰۱۰
چرخه تبدیل نقدی	۰,۰۰۰۰۰	۰,۰۰۰۰۰	۰,۶۴۶۲۷	۰,۵۱۸۳۰
C	۰,۴۴۷۸۵	۰,۰۰۶۸۰	۶۵,۸۸۲۴۶	۰,۰۰۰۰۰
ضریب تعیین تعدیل شده	۰,۹۴۷	آماره فیشر	۱۴۳۰,۶۶۲	
آماره دوربین-واتسون	۱,۹۳۷	احتمال آماره فیشر	۰,۰۰۰	
متغیر وابسته: نگهداشت وجه نقد				

بخش دوم: اثر میانجی‌گری کیفیت گزارشگری مالی

کیفیت گزارشگری مالی بر تاثیر قابلیت مقایسه صورت‌های مالی بر نگهداشت وجه نقد در شرکت، نقش میانجی‌گری دارد. همانطور که در جدول مشاهده می‌شود ضریب متغیر قابلیت مقایسه برابر ۰,۲۹۹ و احتمال آن برابر ۰,۰۰۵ است که نشان‌دهنده تاثیر مثبت و معنادار این متغیر بر کیفیت گزارشگری مالی است. آماره دوربین واتسون برابر ۱,۸۰۶ است. به دلیل اینکه مقدار آماره دوربین واتسون در بازه ۱,۵ تا ۲,۵ قرار دارد بنابراین خودهمبستگی سریالی میان باقیمانده‌ها وجود ندارد. ضریب تعیین تعدیل شده برابر ۰,۱۲۶ است که نشان می‌دهد حدود ۱۲ درصد از نوسان‌های کیفیت گزارشگری مالی توسط متغیرهای مستقل موجود در مدل تبیین می‌شود. علاوه بر این با توجه به اینکه احتمال آماره فیشر این مدل (۰/۰۰۰) می‌باشد، می‌توان گفت که در سطح اطمینان ۹۹ درصد این مدل معنادار بوده و از اعتبار بالایی برخوردار است.

جدول شماره (۶): نتایج مربوط به آزمون فرضیه فرعی دوم تحقیق

متغیرها	ضرایب	انحراف معیار	آماره t	احتمال (prob)
قابلیت مقایسه	۰,۲۹۹	۰,۱۰۵	۲,۸۳۵	۰,۰۰۵
اندازه شرکت	-۰,۰۰۱	۰,۰۰۱	-۰,۸۷۸	۰,۳۸۰
سرمایه در گردش خالص	۰,۰۳۶	۰,۰۱۳	۲,۷۳۲	۰,۰۰۶
نسبت ارزش بازار به ارزش دفتری	۰,۰۰۱	۰,۰۰۱	۱,۰۴۴	۰,۲۹۷
مخارج سرمایه‌ای	۰,۰۷۸	۰,۰۱۹	۴,۱۸۶	۰,۰۰۰
اهرم مالی	۰,۰۶۸	۰,۰۲۵	۲,۷۳۵	۰,۰۰۶
مخارج تحقیق و توسعه	۹,۸۱۱	۳,۸۹۲	۲,۵۲۱	۰,۰۱۲
سود تقسیمی	-۰,۰۰۲	۰,۰۰۷	-۰,۳۲۷	۰,۷۴۴
انحراف استاندارد جریان وجه نقد	۰,۵۹۵	۰,۰۷۴	۸,۰۶۴	۰,۰۰۰
چرخه تبدیل نقدی	۰,۰۰۰	۰,۰۰۰	۰,۳۸۷	۰,۶۹۹
C	۰,۰۱۶	۰,۰۲۵	۰,۶۶۷	۰,۵۰۵
ضریب تعیین تعدیل شده	۰,۱۲۶	آماره فیشر	۱۳,۸۰۶	
آماره دوربین-واتسون	۱,۸۰۶	احتمال آماره فیشر	۰,۰۰۰	
متغیر وابسته: نگهداشت وجه نقد				

همانطور که در جدول مشاهده می‌شود ضریب متغیر کیفیت گزارشگری مالی برابر ۰,۰۴۵ و احتمال آن برابر ۰,۰۰۰ است که نشاندهنده تاثیر مثبت و معنادار این متغیر بر نگهداشت وجه نقد است. همچنین ضریب و احتمال متغیر قابلیت مقایسه به ترتیب برابر ۰,۰۷۳۱- و ۰,۳۸۱ است. با توجه به تاثیر معنادار متغیر قابلیت مقایسه بر کیفیت گزارشگری مالی و همچنین کاهش ضریب متغیر قابلیت مقایسه با اضافه شدن متغیر میانجی به رابطه ۲-۴، فرضیه فرعی دوم تحقیق نیز پذیرفته می‌شود. به دلیل اینکه مقدار آماره دوربین واتسون در بازه ۱,۵ تا ۲,۵ قرار دارد بنابراین خودهمبستگی سریالی میان باقیمانده‌ها وجود ندارد. حدود ۶۰ درصد از نوسان‌های نگهداشت وجه نقد توسط متغیرهای مستقل موجود در مدل تبیین می‌شود. علاوه بر این با توجه به اینکه احتمال آماره فیشر این مدل (۰/۰۰۰) می‌باشد، میتوان گفت که در سطح اطمینان ۹۹ درصد این مدل معنادار بوده و از اعتبار بالایی برخوردار است.

جدول شماره (۷): نتایج مربوط به آزمون فرضیه دوم تحقیق

متغیرها	ضرایب	انحراف معیار	آماره t	احتمال (prob)
کیفیت گزارشگری مالی	۰,۰۴۵	۰,۰۰۸	۵,۳۰۷	۰,۰۰۰
قابلیت مقایسه	۰,۰۷۳-	۰,۰۸۴	۰,۸۷۶-	۰,۳۸۱
اندازه شرکت	۰,۰۱۴-	۰,۰۰۲	۷,۸۰۱-	۰,۰۰۰
سرمایه در گردش خالص	۰,۰۷۷-	۰,۰۰۸	۹,۱۲۵-	۰,۰۰۰
نسبت ارزش بازار به ارزش دفتری	۰,۰۰۱	۰,۰۰۰	۳,۶۲۹	۰,۰۰۰
مخارج سرمایه‌ای	۰,۰۲۲-	۰,۰۰۵	۴,۸۵۷-	۰,۰۰۰
اهرم مالی	۰,۰۸۸-	۰,۰۱۰	۹,۰۸۷-	۰,۰۰۰
مخارج تحقیق و توسعه	۳,۷۵۰	۲,۷۴۷	۱,۳۶۵	۰,۱۷۳
سود تقسیمی	۰,۰۰۸	۰,۰۰۲	۳,۰۷۷	۰,۰۰۲
انحراف استاندارد جریان وجه نقد	۰,۰۹۱	۰,۰۲۱	۴,۳۹۹	۰,۰۰۰
چرخه تبدیل نقدی	۰,۰۰۰	۰,۰۰۰	۲,۵۵۱-	۰,۰۱۱
C	۰,۳۰۳	۰,۰۲۸	۱۰,۹۹۲	۰,۰۰۰
ضریب تعیین تعدیل شده	۰,۶۰۵	آماره فیشر	۹,۶۰۵	
آماره دوربین-واتسون	۱,۸۱۴	احتمال آماره فیشر	۰,۰۰۰	
متغیر وابسته: نگهداشت وجه نقد				

بخش سوم: اثر میانجی‌گری حاکمیت شرکتی

مالکیت نهادی به عنوان نماینده ای از حاکمیت شرکتی، بر تاثیر قابلیت مقایسه صورت‌های مالی بر نگهداشت وجه نقد در شرکت، نقش میانجی‌گری دارد. همانطور که در جدول مشاهده می‌شود ضریب متغیر قابلیت مقایسه برابر ۰,۰۲۴- و احتمال آن برابر ۰,۰۷۳ است که نشاندهنده تاثیر منفی و معنادار این متغیر بر حاکمیت شرکتی است. آماره دوربین واتسون برابر ۱,۱۴۴ است. به دلیل اینکه مقدار آماره دوربین واتسون در بازه ۱,۵ تا ۲,۵ قرار دارد بنابراین خودهمبستگی سریالی میان باقیمانده‌ها وجود ندارد. ضریب تعیین تعدیل شده برابر ۰,۹۹۸ است. احتمال آماره فیشر این مدل (۰/۰۰۰) می‌باشد، میتوان گفت که در سطح اطمینان ۹۹ درصد این مدل معنادار بوده و از اعتبار بالایی برخوردار است.

جدول شماره (۸): نتایج مربوط به آزمون فرضیه سوم تحقیق

متغیرها	ضرایب	انحراف معیار	آماره t	احتمال (prob)
قابلیت مقایسه	۰,۰۲۴۵۸۹-	۰,۰۱۳۷۰۸	۱,۷۹۳۷۷۸-	۰,۰۷۳۳۰۰
اندازه شرکت	۰,۰۰۲۴۵۷	۰,۰۰۰۲۱۷	۱۱,۳۱۵۲۱۰	۰,۰۰۰۰۰۰
سرمایه در گردش خالص	۰,۰۰۳۶۱۹	۰,۰۰۲۳۸۶	۱,۵۱۶۹۹۵	۰,۱۲۹۷۰۰
نسبت ارزش بازار به ارزش دفتری	۰,۰۰۰۲۵۵	۰,۰۰۰۱۵۱	۱,۶۹۰۸۷۳	۰,۰۹۱۳۰۰
مخارج سرمایه‌ای	۰,۰۰۰۳۲۶	۰,۰۰۱۰۷۶	۰,۳۰۲۸۱۰	۰,۷۶۲۱۰۰

متغیرها	ضرایب	انحراف معیار	آماره t	احتمال (prob)
اهرم مالی	۰,۰۰۲۲۸۲	۰,۰۰۱۹۴۰	۱,۱۷۶۲۴۳	۰,۲۳۹۹۰۰
مخارج تحقیق و توسعه	۱۱,۲۲۶۸۹۰	۲,۵۲۲۹۳۹	۴,۴۴۹۹۲۵	۰,۰۰۰۰۰۰
سود تقسیمی	۰,۰۰۲۵۷۷	۰,۰۰۰۷۰۶	۳,۶۴۸۵۶۷	۰,۰۰۰۳۰۰
انحراف استاندارد جریان وجه نقد	۰,۰۱۸۲۵۳	۰,۰۰۵۱۰۹	۳,۵۷۲۷۶۵	۰,۰۰۰۴۰۰
چرخه تبدیل نقدی	۰,۰۰۰۰۰۴-	۰,۰۰۰۰۰۰۳	۱,۴۲۴۱۵۷-	۰,۱۵۴۸۰۰
C	۰,۴۵۲۲۸۵	۰,۰۰۳۲۲۵	۱۴۰,۲۳۹۶۰۰	۰,۰۰۰۰۰۰
ضریب تعیین تعدیل شده	۰,۹۰۸	آماره فیشر		۵۵۱۷,۸۵۷
آماره دوربین-واتسون	۱,۱۴۴	احتمال آماره فیشر		۰,۰۰۰
متغیر وابسته: نگهداشت وجه نقد				

همانطور که در جدول مشاهده می‌شود ضریب متغیر حاکمیت شرکتی برابر ۰,۰۱۷ و احتمال آن برابر ۰,۱۴۵ است که نشان‌دهنده عدم وجود تاثیر معنادار این متغیر بر نگهداشت وجه نقد است. بنابراین فرضیه فرعی سوم تحقیق رد می‌شود. آماره دوربین واتسون برابر ۱,۸۰۹ است. به دلیل اینکه مقدار آماره دوربین واتسون در بازه ۱,۵ تا ۲,۵ قرار دارد بنابراین خودهمبستگی سریالی میان باقیمانده‌ها وجود ندارد. ضریب تعیین تعدیل شده برابر ۰,۵۹۰ است که نشان می‌دهد حدود ۵۹ درصد از نوسان‌های نگهداشت وجه نقد توسط متغیرهای مستقل موجود در مدل تبیین می‌شود. علاوه بر این با توجه به اینکه احتمال آماره فیشر این مدل (۰/۰۰۰) می‌باشد، میتوان گفت که در سطح اطمینان ۹۹ درصد این مدل معنادار بوده و از اعتبار بالایی برخوردار است.

جدول شماره (۹): نتایج مربوط به آزمون فرضیه سوم تحقیق

متغیرها	ضرایب	انحراف معیار	آماره t	احتمال (prob)
حاکمیت شرکتی	۰,۰۱۶۶۸۶	۰,۰۱۱۴۳۴	۱,۴۵۹۳۷۵	۰,۱۴۴۹۰۰
قابلیت مقایسه	۰,۰۲۰۱۶۰-	۰,۰۷۰۳۵۹	۰,۲۸۶۵۳۵-	۰,۷۷۴۶۰۰
اندازه شرکت	۰,۰۱۴۹۳۹-	۰,۰۰۲۶۶۲	۵,۶۱۱۷۰۸-	۰,۰۰۰۰۰۰
سرمایه در گردش خالص	۰,۰۷۷۸۹۲-	۰,۰۰۸۷۴۳	۸,۹۰۹۵۴۹-	۰,۰۰۰۰۰۰
نسبت ارزش بازار به ارزش دفتری	۰,۰۰۰۹۰۶	۰,۰۰۰۳۴۷	۲,۶۰۷۹۳۶	۰,۰۰۹۳۰۰
مخارج سرمایه‌ای	۰,۰۲۱۹۶۰-	۰,۰۰۵۳۸۴	۴,۰۷۸۶۱۷-	۰,۰۰۰۱۰۰
اهرم مالی	۰,۰۸۸۲۷۹-	۰,۰۱۱۱۰۱	۷,۹۵۲۴۸۲-	۰,۰۰۰۰۰۰
مخارج تحقیق و توسعه	۳,۲۰۳۴۸۲	۲,۹۷۱۴۹۲	۱,۰۷۸۰۷۲	۰,۲۸۱۴۰۰
سود تقسیمی	۰,۰۰۶۸۳۳	۰,۰۰۲۱۹۷	۳,۱۱۰۸۹۶	۰,۰۰۱۹۰۰
انحراف استاندارد جریان وجه نقد	۰,۱۰۴۰۳۵	۰,۰۲۲۶۵۲	۴,۵۹۲۷۹۶	۰,۰۰۰۰۰۰
چرخه تبدیل نقدی	۰,۰۰۰۰۱۴-	۰,۰۰۰۰۰۰۶	۲,۲۳۱۷۴۴-	۰,۰۲۵۹۰۰
C	۰,۳۱۱۹۸۴	۰,۰۴۴۱۹۹	۷,۰۵۸۵۹۱	۰,۰۰۰۰۰۰
ضریب تعیین تعدیل شده	۰,۵۹۰	آماره فیشر		۹,۰۹۲
آماره دوربین-واتسون	۱,۸۰۹	احتمال آماره فیشر		۰,۰۰۰
متغیر وابسته: نگهداشت وجه نقد				

نتیجه گیری

قابلیت مقایسه یک ویژگی کیفی مهم اطلاعات مالی است که استفاده‌کنندگان را قادر به شناسایی تشابهات و تفاوت‌های عملکرد مالی شرکتها می‌کند. استانداردهای حسابداری به تنهایی و به‌طور کامل پیامدهای گزارشگری مالی را مشخص نمی‌کنند، بلکه سایر ویژگی‌های شرکت نیز نقش مهمی در تعیین میزان قابلیت مقایسه صورت‌های مالی ایفا می‌نمایند. هدف این پژوهش بررسی رابطه بین قابلیت مقایسه صورت‌های مالی و نگهداشت وجه نقد در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران است. فرضیه اصلی تحقیق به اثر قابلیت مقایسه بر نگهداشت وجه نقد می‌پردازد. برای تفکیک اثر مستقیم و غیرمستقیم قابلیت مقایسه بر نگهداشت وجه نقد، در فرضیه‌های فرعی اثر میانجی متغیرهای محدودیت مالی، کیفیت گزارشگری مالی و حاکمیت

شرکتی بر رابطه بین قابلیت مقایسه و نگهداشت وجه نقد سنجیده می‌شود. همانطور که در فصل چهارم مشاهده شد، ضریب متغیر قابلیت مقایسه برابر $0.305-$ و احتمال آن برابر 0.050 است که نشاندهنده رابطه منفی و معنادار این متغیر و نگهداشت وجه نقد است. بنابراین فرضیه اصلی تحقیق در سطح معناداری 10% درصد پذیرفته می‌شود.

فرضیه فرعی اول به صورت زیر بیان شده است: محدودیت های مالی بر تاثیر قابلیت مقایسه صورت‌های مالی بر نگهداشت وجه نقد در شرکت، نقش میانجی‌گری دارد.

با توجه به تاثیر معنادار متغیر قابلیت مقایسه بر محدودیت مالی و همچنین کاهش ضریب متغیر قابلیت مقایسه با اضافه شدن متغیر میانجی به مدل، فرضیه فرعی اول تحقیق پذیرفته شده است. متغیرهای انحراف استاندارد جریان وجه نقد و اهرم مالی با متغیر نگهداشت وجه نقد رابطه مثبت و معنادار دارند. متغیر نسبت ارزش بازار به ارزش دفتری با متغیر نگهداشت وجه نقد رابطه منفی و معنادار دارد.

فرضیه دوم نیز به صورت زیر بیان گردیده است: کیفیت گزارشگری مالی بر تاثیر قابلیت مقایسه صورت‌های مالی بر نگهداشت وجه نقد در شرکت، نقش میانجی‌گری دارد.

همانطور که در فصل چهارم بیان شد ضریب متغیر کیفیت گزارشگری مالی برابر 0.045 و احتمال آن برابر 0.000 است که نشاندهنده تاثیر مثبت و معنادار این متغیر بر نگهداشت وجه نقد است. همچنین ضریب و احتمال متغیر قابلیت مقایسه به ترتیب برابر $0.0731-$ و 0.381 است. با توجه به تاثیر معنادار متغیر قابلیت مقایسه بر کیفیت گزارشگری مالی و همچنین کاهش ضریب متغیر قابلیت مقایسه با اضافه شدن متغیر میانجی به مدل مربوطه، فرضیه فرعی دوم تحقیق نیز پذیرفته می‌شود.

در فرضیه سوم که به صورت زیر تعریف شده است: مالکیت نهادی به عنوان نماینده ای از حاکمیت شرکتی، بر تاثیر قابلیت مقایسه صورت‌های مالی بر نگهداشت وجه نقد در شرکت، نقش میانجی‌گری دارد؛ ضریب متغیر حاکمیت شرکتی برابر 0.017 و احتمال آن برابر 0.145 است که نشاندهنده عدم وجود تاثیر معنادار این متغیر بر نگهداشت وجه نقد است. بنابراین فرضیه فرعی سوم تحقیق رد می‌شود.

متناسب با پژوهش مورد نظر، زینالی و همکاران در سال ۱۳۹۶ به بررسی بررسی تاثیر مکانیزم های حاکمیت شرکتی بر قابلیت مقایسه صورت‌های مالی با تاکید بر مراحل چرخه عمر شرکت پرداختند. آنها دریافتند که مکانیزم های حاکمیت شرکتی هیچگونه تاثیری بر قابلیت مقایسه صورت‌های مالی ندارند. همچنین، مکانیزم های حاکمیت شرکتی در مرحله افول تاثیر مثبت (مستقیم) و معنی داری بر قابلیت مقایسه صورت‌های مالی دارند و در سایر مراحل تاثیری مشاهده نگردید. که همسو با نتایج این پژوهش می باشد. همچنین؛ کردستانی و همکاران در سال ۱۳۸۸ به بررسی تاثیر متغیر میانجی کیفیت گزارشگری مالی بر قابلیت مقایسه صورت های مالی پرداختند. و آنها دریافتند که بین این دو متغیر رابطه معناداری مشاهده نگردید که مغایر با نتایج این پژوهش می باشد. زلّقی و همکاران در سال ۱۳۹۶ به بررسی عوامل موثر بر قابلیت مقایسه صورت های مالی پرداختند. آنها پی بردند که محدودیت های مالی بر قابلیت مقایسه صورت های مالی موثر می باشد. که نتایج این پژوهش با پژوهش مورد نظر در یک راستا می باشد.

پیشنهادهای مبتنی بر نتایج پژوهش

در طول انجام پژوهش، موضوع های گوناگون مورد شناسایی قرار گرفت که هر کدام می تواند تحقیق اضافه ای را در محدوده این پژوهش فراهم آورد. از این رو به محققینی که علاقه‌مند به کار و مطالعه در مورد این موضوع هستند می توانند از این پیشنهادات استفاده کنند. با توجه به نتایج فرضیات، پژوهش حاضر نشان داد که علاوه بر استانداردهای حسابداری، سایر عوامل نیز نقش مهمی بر سطح قابلیت مقایسه صورت‌های مالی دارند. با در نظر گرفتن نتایج به دست آمده و تعیین تأثیرگذاری عواملی چون محدودیت مالی، و کیفیت گزارشگری مالی بر قابلیت مقایسه صورت‌های مالی، توصیه میشود این موضوع از طرف شرکتها و نیز تدوین‌کنندگان مقررات مورد توجه قرار گرفته تا در ارتقای کیفیت گزارشگری مالی مؤثر باشد. با توجه به اهمیت قابلیت مقایسه صورت های مالی در افزایش قابلیت اتکای گزارشات مالی شرکتها و کاهش عدم اطمینان نسبت به شرکتها به حسابرسان پیشنهاد می شود که در بهبود کیفیت آن تلاش جدی به عمل آورند، از سوی دیگر به سرمایه گذاران پیشنهاد می شود که از قابلیت مقایسه صورت های مالی به عنوان یکی از مؤلفه های تصمیم گیری در مورد سرمایه گذاری استفاده کنند.

پیشنهادهای تحقیقات آتی

۱- با توجه به شرایط خاص حاکم بر برخی صنایع، بررسی پدیده نگهداشت وجه نقد با لحاظ کردن ویژگی های صنعت، مناسب به نظر می رسد.

- ۲- بررسی عوامل موثر بر قابلیت مقایسه اطلاعات حسابداری.
- ۳- مقایسه قابلیت مقایسه اطلاعات حسابداری شرکتها در بازار اوراق بهادار ایران با بازارهای نوظهور، منطقه و کشورهای توسعه یافته.
- ۴- بررسی مقایسه‌ای ارتباط بین قابلیت مقایسه اطلاعات حسابداری و نگهداشت وجه نقد شرکت‌های ایرانی با سایر کشورها.
- ۵- بررسی تاثیر مکانیزم‌های راهبری شرکتی بر رابطه بین قابلیت مقایسه صورت‌های مالی و مدیریت سود.

منابع

- ۱- اعتمادی، حسین و اکرم یارمحمدی. (۱۳۸۲). عوامل مؤثر بر گزارشگری میان دوره ای به موقع در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار. *مجله علوم اجتماعی و انسانی دانشگاه شیراز*. شماره ۲. صص ۸۷-۹۹.
- ۲- ایزدی نیا، ناصر؛ رسائیان، امیر. (۱۳۸۹). ابزارهای نظارتی راهبردی شرکتی، سطح نگهداشت وجه نقد و عملکرد شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران. *فصلنامه پژوهش ها و سیاست های اقتصادی*. شماره ۵۵. صص ۱۵۴-۱۴۱.
- ۳- ایلخانی، نریمان. (۱۳۸۰). عوامل ناکارایی بازارهای مالی. *نشریه بررسیهای مالی و سرمایه گذاری*. سال اول. شماره ۱. صص ۳۱-۴۲.
- ۴- آقایی، محمد علی؛ نظافت، احمد رضا؛ ناظمی اردکانی، مهدی؛ جوان، علی اکبر. (۱۳۸۸). بررسی عوامل موثر بر نگهداری موجودی های نقدی در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران. *مجله پژوهش های حسابداری مالی*. ۱. صص ۵۳-۷۰.
- ۵- ثقفی، علی؛ هاشمی، سید عباس. (۱۳۸۳). بررسی تحلیل رابطه بین جریان های نقد عملیاتی و اقلام تعهدی، ارائه مدل برای پیشبینی جریان های نقد عملیاتی. *بررسی های حسابداری و حسابرسی*. سال یازدهم. شماره ۳۸. صص ۵۲ - ۲.
- ۶- جعفری، محمد رضا. (۱۳۸۲). همگونی بین المللی گزارش های مالی. *بررسیهای حسابداری*. سال دوم. شماره ۶ و ۷. صص ۷۹-۱۰۸.
- ۷- حاجیها، زهره؛ چناری بوکت، حسن. (۱۳۹۶). قابلیت مقایسه صورت‌های مالی و مدیریت سود واقعی. *پژوهش های حسابداری مالی*. مقاله ۲، دوره ۹، شماره ۳. شماره پیاپی ۳۳.
- ۸- حساس یگانه، یحیی. (۱۳۸۲). تأثیر گزارش حسابرسان مستقل بر تصمیم گیری استفاده کنندگان. *مطالعات حسابداری*. سال اول. شماره ۱. صص ۴۱-۵۵.
- ۹- حساس یگانه، یحیی؛ جعفری، علی؛ رسائیان، امیر. (۱۳۹۰). عوامل تعیین کننده سطح نگهداشت وجه نقد شرکت ها در بورس اوراق بهادار تهران. *فصلنامه علمی پژوهشی حسابداری مالی*. ۹. صص ۶۶-۳۹.
- ۱۰- حساس یگانه، یحیی؛ جعفری، علی؛ رسائیان، امیر. (۱۳۹۰). عوامل تعیین کننده سطح نگهداشت وجه نقد شرکت ها در بورس اوراق بهادار تهران. *نشریه حسابداری مالی*. دوره ۳. شماره ۹. صص ۶۶-۳۹.
- ۱۱- رحیمیان، نظام الدین؛ قربانی، محمود؛ شعبانی، کیوان. (۱۳۹۳). بررسی رابطه بین نگهداشت مازاد وجه نقد و ارزش سهام در بورس اوراق بهادار تهران. *دانش سرمایه گذاری*. ۳(۱۲). صص ۷۴-۵۵.
- ۱۲- رسائیان، امیر؛ حسینی، وحید. (۱۳۸۷). رابطه کیفیت اقلام تعهدی و هزینه سرمایه در ایران. *بررسی های حسابداری و حسابرسی دانشکده مدیریت دانشگاه تهران*. سال سیزدهم. شماره ۵۳. صص ۶۷-۸۲.
- ۱۳- زادمهر، حسینعلی و هدایت اله منصوری. (۱۳۷۸). مدل گزارشگری مالی در بنگاه های اقتصادی تجاری قسمت اول. *حسابدار*. شماره ۳۱۵. صص ۱۰-۱۵.
- ۱۴- شریفی، مهدی؛ جبارزاده کنگرلویی، سعید. (۱۳۹۵). بررسی رابطه بین قابلیت مقایسه صورتهای مالی و ریسک سقوط آتی قیمت سهام. *چهارمین کنفرانس بین المللی پژوهش های کاربردی در مدیریت و حسابداری*. تهران. دانشگاه شهید بهشتی.
- ۱۵- صیدی، حجت اله. (۱۳۸۴). ارزش گزارشگری در عصر اطلاعات. *حسابدار*. شماره ۱۴۸. صص ۲۸-۲۶.
- ۱۶- عرب صالحی، مهدی؛ اشرفی، مجید. (۱۳۹۰). نقش ذخایر نقدی در تعیین حساسیت سرمایه گذاری جریان نقدی شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران. *پژوهش های حسابداری مالی*. ۳(۳). صص ۷۵-۹۴.

- ۱۷- عیسی زاده، مسعود؛ خلیق خیابوی، پریرسا. (۱۳۹۳). بررسی تاثیر قابلیت مقایسه صورت های مالی بر بازده سهام فعلی در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران. دومین همایش ملی پژوهش های کاربردی در علوم مدیریت و حسابداری. تهران. دانشگاه جامع علمی کاربردی.
- ۱۸- فروغی، داریوش؛ قاسم زاد، پیمان. (۱۳۹۴). تأثیر قابلیت مقایسه صورت های مالی بر ضریب واکنش سودهای آتی. فصلنامه علمی- پژوهشی بررسیهای حسابداری و حسابرسی. ۲۲(۴). صص ۴۷۹-۵۰۰.
- ۱۹- کاشانی پور، محمد؛ نقی نژاد، بیژن. (۱۳۸۸). بررسی اثر محدودیت های مالی بر حساسیت جریان نقدی وجه نقد. تحقیقات حسابداری. شماره دوم. صص ۷۲-۹۳.
- ۲۰- کیا، علی؛ صفری گرایی، مهدی. (۱۳۹۶). قابلیت مقایسه صورت های مالی، مدیریت سود تعهدیو مدیریت سود واقعی. مجله علمی- پژوهش دانش حسابداری مالی. دوره ۴. شماره ۲. پیاپی ۱۳. صفحه ۱۳۷-۱۱۵.
- ۲۱- کاظمی یزدی، مرتضی. (۱۳۷۶). نقش قانون تجارت و گزارشگری مالی در انگلیس. حسابدار. شماره ۱۱۹. صص ۵۵-۴۹.
- ۲۲- مکرمی، یدالله. (۱۳۹۰). هدف از صورتهای مالی ویژگیهای کیفی اطلاعات مالی: بیانیه پیشنهادی هیئت استانداردهای حسابداری انگلستان. نشریه حسابدار. دوره دهم، شماره ۱۱۰. صص ۱۳-۶.
- 23- Almeida, H. Campello, M., Weisbach, M.S. (2004). "The cash flow sensitivity of cash", *Journal of finance*, Vol.59.
- 24- Barth, M. E., Landsman, W. R., Lang, M. H. & Williams, C. D. (2013). Effects on Comparability and Capital Market Benefits Of voluntary Adoption of IFRS By US Firms: Insights From Voluntary Adoption of IFRS by Non-US Firms *Working Paper*, Available at <http://www.ssrn.com>.
- 25- Barth, M. E., R. Landsman, W., H. Lang, M., & D. Williams, C. (2012). Effects on comparability and capital market benefits of voluntary adoption of IFRS by US Firms: Insights from voluntary adoption of IFRS by non-US Firms. *Working Paper*. Stanford University, University of North Carolina at Chapel Hill, and University of Michigan. available at.
- 26- Barth, M., Landsman, W. and Lang, M. (2008). International accounting standards and accounting quality. *J. Account. Res.* 46, 467-498.
- 27- Brochet, F., D. Jagolinzer, A., & J. Riedl, E. (2012). Mandatory IFRS adoption and financial statement comparability. *Contemporary Accounting Research* (forthcoming). *Harvard Business School Accounting & Management*. Available at SSRN: <http://ssrn.com/abstract=1819482>.
- 28- Campbell, J. & Yeung, P. E. (2013). Comparability, Investor Sophistication, and Contagion Effects. *Financial Accounting and Reporting Section Midyear Meeting*, San Diego, California, January 12, 2013.
- 29- Chen, C.W., Collins, D.W., Kravet, T.D., Mergenthaler, R.J., 2014. Financial statement comparability and the efficiency of acquisition decisions. *Working paper*. University of Iowa.
- 30- De Franco, G., Kothari, S.P., Verdi, R.S., 2011. The benefits of financial statement comparability. *J. Account. Res.* 49(4), 895-931.
- 31- De Franco, G., Kothari, S. and Verdi, R. (2011). The benefits of financial statement comparability. *J. Account. Res.* 49 (4), 895-931.
- 32- Dechow, P. M., Sloan, R. G., Sweeney, A. P., 1995. Detecting earnings management. *Account. Rev.* 70, 193-225.
- 33- Ferreira, M. A., and A. Vilela, (2004). Why Do Firms Hold Cash? Evidence from EMU Countries. *European Financial Management*, Vol. 10, No. 2, 295-319.
- 34- Foster, George (1986). *Financial Statement Analysis*, Second Edition.
- 35- Garcia-Teruel, P. J.P. Martinez-Solano, J. P. Sanchez-Ballesta, (2009). Accruals Quality and Corporate Cash Holdings, *Journal of Accounting and Finance*, Vol 49, pp 95-115.
- 36- Giacomino, Don E. David Mielke, (1993). "Cash Flows: Another Approach To Ratio Analysis". *Journal of Accountancy*, Vol, 175, No 3 ,pp 55-58.
- 37- Haw, I. M., Hu, B., Lee, J. J. & Wu, H. (2012). Investor Protection and Price Informativeness about Future Earnings: International Evidence. *Review of Accounting Studies*, 17 (2): 389-419.
- 38- Kim, S., Kraft, P., & Ryan, S. G. (2013). Financial Statement Comparability and Credit Risk. *Review of Accounting Studies*, 18 (3): 783-823.
- 39- Mergenthaler, R.D., Chen, C.W., Collins, D.W. & Kravet, T. (2014). Financial Statement comparability and the Efficiency of Acquisition Decisions. *Financial Accounting and Reporting Section Midyear Meeting*, Houston, Texas, January 10, 2014.
- 40- Opler, T., Pinkowitz, L., Stulz, R., Williamson, R. (1999). "The determinants and implications of corporate cash holdings"; *Journal of Financial Economics*, Vol.52.

- 41- Ozkan, A., Ozkan, N., 2004. "Corporate cash holding: An Empirical Investigation of UK Companies". *Journal of Banking & Finance*. 28, 2103-2134.
- 42- Wang, C. (2014). Accounting Standards Harmonization and Financial Statement Comparability: Evidence from Transnational Information Transfer. *Journal of Accounting Research, (in press)*.
- 43- Whited, T.M., Wu, G., 2006. "Financial constraint risk". *Rev. Financ. Stud.* 19, 531-559.
- 44- Engelberg, J., Ozoguz, A., Wang, S., (2016). Know thy neighbor industry cluster, information spillover and market efficiency. *Journal of Financial and Quantitative Analysis*. (forth coming), 21(3): 326-359.
- 45- Horton, J., Serafeim, G., & Serafeim, I. (2012). Does mandatory IFRS adoption improve the information environment?. *Contemporary Accounting Research*, 30 (1) , 388-423.
- 46- Hadlock, C. J., Pierce, J. R., 2010. New evidence on measuring financial constraints: Moving beyond the KZ index. *Rev. Fin. Stud.* 23, 1909-1940.
- 47- Jeong-Bon Kim, LeyeLi, LouiseYiLu, YangxinYu. (2016). Financial statement comparability and expected crash risk. *Journal of Accounting and Economics* 61(2016) 294-312.
- 48- Kim, J.B., Zhang, L., 2014. Financial reporting opacity and expected crash risk: evidence from implied volatility smirks *Contemp.Account.Res.*31 (3) .851-875.
- 49- Kothari, S. P., Leone, A. J., Wasley, C. E., 2005. Performance matched discretionary accrual measures. *J. Account. Econ.* 39, 163-197.
- 50- Lang, M. H., G. Maffett, M., & L. Owens, E. (2010). Earnings comovement and accounting comparability: The effects of mandatory IFRS adoption. *Working Paper*. University of North Carolina at Chapel Hill, and University of Rochester. available at: <http://ssrn.com/abstract=1676937>.

Investigating the relationship between Financial statement comparability and corporate cash holdings in Tehran Stock Exchange

Mohammad Hamed Khanmohammadi, Majid Moradi, Mohammad Khodaei

Abstract

Recent studies on comparability indicate that the ability to compare a company's financial report can reduce the costs for users to acquire and process, and increase the quality of financial information. The purpose of this study is to investigate the relationship between the ability to compare financial statements and cash holdings in companies admitted to Tehran Stock Exchange. The statistical population of this research includes all listed companies in Tehran Stock Exchange. A systematic deletion method has been used to select the sample. Finally, due to limitations, 147 companies were selected during the 1390-1395 period. The results of statistical analysis show that the ability to compare financial statements with the company's cash holdings is affected.

Key words: ability to compare financial statements, cash holdings, corporate governance, financial reporting quality, financial constraints.